

Frommermann vaart uit

Ooit begonnen als grap van vijf klassieke zangers, is Frommermann inmiddels een hecht gezelschap. Dit weekend brengt de groep, die is gespecialiseerd in lichte muziek uit de jaren dertig, het programma *Holland-Amerika Lijn*.

PETER VAN BRUMMELEN

Het is 1936. Vanuit de haven van Rotterdam vertrekt een schip van de Holland-Amerika Lijn voor de lange reis naar New York. De passagiers aan boord van het schip zijn gemêleerd. Eerste klas reizen de rijken, van wie sommige de oversteek puur voor het plezier maken. In de tweede en derde klasse bevinden zich de landverhuizers, zij die in de nieuwe wereld een beter bestaan hopen op te bouwen. Ter vermaak is er onderweg muziek. Een keurig strijkje in de eerste klasse, zelf gezongen liederen in de goedkopere afdelingen.

Tenor Marcel Reijmans, een van de zangers van Frommermann: "Er zullen partijen en feesten aan boord zijn geweest. Ik heb ook wel eens trompettist gesproken die twee keer de oversteek had gemaakt als lid van het vaste amusementsorkest van de Holland-Amerika Lijn. Onze voorstelling is een muzikale impressie van zo'n reis, van het vertrek vanuit de Rotterdamse haven tot en met de aankomst in de Verenigde Staten. Voor iedere situatie hebben we een passend lied gezocht."

En dus klinkt in het begin *Ketelbinkie*, met de bekende beginregel *Toen wij uit Rotterdam vertrokken?* "We hebben het overwogen, maar hebben toch de keuze laten vallen op *Morgen muss ich fort von hier* van de Comedian Harmonists, dat we hebben vertaald als *Morgen moet ik weg van hier*. Bij aankomst in Amerika zingen we *New York, New York* uit de musical *On the town*. Tussendoor zijn er songs van onder meer het Nederlandse duo Johnny & Jones en de Amerikaanse Mills Brothers."

De zang in *Holland-Amerika Lijn* gaat vergezeld van authentieke filmbeelden. Was zulk materiaal makkelijk te vinden? "Voor regisseur Marcel Helmerhorst wel. Hij heeft een enorme kennis van historisch filmmateriaal. Als je een filmfragment met een koekoeksklok uit

1830 nodig hebt, weet hij het te vinden."

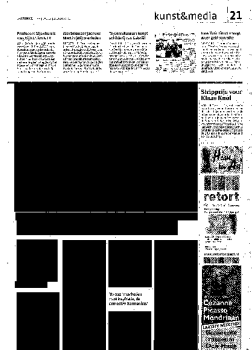
Aan de bovengenoemde Comedian Harmonists ontleent Frommermann zijn naam. Harry Frommermann was de leider van in de jaren twintig zeer populaire Duitse zanggroep, die klassieke muziek voorzichtig mengde met Amerikaanse jazz. *Entartete* muziek, vonden de nazi's, die de deels Joodse groep in 1933 het zwijgen oplegden. Als Frommermann brachten Marcel Reijmans en vier collega-zangers uit de klassieke muziek op het Grachtenfestival van 2005 een hommage aan de Comedian Harmonists.

Vijf jaar later treedt de min of meer voor de grap in het leven geroepen gelegenheidsgroep van toen nog altijd op, voor zover de andere activiteiten van de leden, onder wie ook een pianist en een gitarist, het toelaten. Het repertoire is inmiddels breder dan alleen dat van de Comedian Harmonists, maar de liefde voor populaire muziek van voor de oorlog – 'oude lichte muziek' zegen ze zelf – is gebleven. *Holland-Amerika Lijn* is al de tweede voorstelling van Frommermann met muziek uit vooral de jaren dertig.

Reijmans: "Ik kom uit Limburg, waar veel naar de Duitse televisie wordt gekeken. In mijn jeugd werden nog vaak oude zwart-witfilms uitgezonden met muziek à la de Comedian Harmonists. Dat klankbeeld is mij heel vertrouwd. In *Holland-Amerika Lijn* zingen we meer Nederlands en Amerikaans repertoire. Dat ligt minder dicht tegen de klassieke muziek aan, maar is ook prachtig. Iemand als Bing Crosby kon een potje zingen, hoor. Een weldaad voor het oor. Populaire muziek had in de jaren dertig en veertig nog iets heel beschaafds."

Marcel Heijmans zingt normaal gesproken opera. Hoe verhoudt het lichte repertoire van Frommermann zich daartoe? "Het is in technisch opzicht wel een stap terug, zeker wat de decibellen betreft. Gisteren zong ik in de Stopera nog in *Le nozze di Figaro*. Dan moet je toch een behoorlijke stem opzetten om al die 2000 mensen te bereiken. In Frommermann zing ik met vier anderen in intieme zalen. Je werkt met een heel ander penseel, de verfstreken zijn veel lichter."

Frommermann: Holland-Amerika Lijn; vandaag en morgen in de Kleine Komedie, Amsterdam, 20.15 uur.

Zanggroep Frommerrmann: 'Onze voorstelling is een muzikale impressie van zo'n reis met de Holland-Amerika Lijn in de jaren dertig.'

FOTO RONALD KNAPP